Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (treće vijeće)

1. listopada 2026.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Direktiva 2011/7/EU – Borba protiv kašnjenja u plaćanju u poslovnim transakcijama – Članak 1. stavci 1. i 2. – Područje primjene – Članak 2. točka 4. – Pojam ‚zakašnjelo plaćanje' – Članak 6. – Minimalni fiksni iznos od 40 eura na ime naknade vjerovniku za nastale troškove naplate zakašnjelog plaćanja – Uvjeti – Opće načelo prava Unije kojim se zabranjuje zlouporaba prava"

U predmetu C-209/25,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie (Općinski sud u Varšavi, Poljska), odlukom od 1. srpnja 2024., koju je Sud zaprimio 18. ožujka 2025., u postupku

Premium Food Kebab sp. z o.o.

protiv

Cydonia sp. z o.o.,

SUD (treće vijeće),

u sastavu: C. Lycourgos, predsjednik vijeća, O. Spineanu-Matei, S. Rodin, N. Piçarra (izvjestitelj) i N. Fenger, suci,

nezavisna odvjetnica: T. Ćapeta,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani dio postupka,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

– za poljsku vladu, B. Majczyna i D. Lutostańska, u svojstvu agenata,

– za Europsku komisiju, D. Milanowska i M. Owsiany-Hornung, u svojstvu agenata,

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnu odvjetnicu, da u predmetu odluči bez mišljenja,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: poljski

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 6. stavka 1. Direktive 2011/7/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o borbi protiv kašnjenja u plaćanju u poslovnim transakcijama (SL 2011., L 48, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 17., svezak 2., str. 200.), kao i općeg načela prava prema kojem se pojedinci ne mogu pozivati na odredbe prava Unije u svrhu prijevare ili zlouporabe.

2 Zahtjev je upućen u okviru spora između društva Premium Food Kebab sp. z o.o (u daljnjem tekstu: društvo PFK) i društva Cydonia sp. z o.o, dvaju društava poljskog prava, u vezi sa zahtjevom društva PFK da se društvu Cydonia naloži plaćanje fiksnog iznosa naknade od 40 eura zbog kašnjenja u plaćanju računa.

Pravni okvir

Pravo Unije

3 U uvodnim izjavama 12., 16. do 19. i 28. Direktive 2011/7 navodi se:

(12) Zakašnjelo plaćanje predstavlja povredu ugovora koja je zbog niskih kamatnih stopa zaračunatih na zakašnjela plaćanja, odnosno njihovog izostanka, i/ili zbog sporih postupaka naknade štete postala financijski privlačna dužnicima u većini država članica. Odlučan pomak prema kulturi ažurnog plaćanja, u kojoj bi se i isključivanje prava na zaračunavanje kamata uvijek smatralo posebno nepravednim ugovornim uvjetom ili postupanjem, nužan je kako bi se obrnuo ovaj trend i suzbilo zakašnjenje plaćanja. Takav pomak također treba uključivati uvođenje posebnih odredbi o razdobljima plaćanja i o naknađivanju pretrpljenih troškova vjerovnika, kao i odredbe da se, između ostalog, isključivanje prava na naknadu troškova naplate smatra posebno nepravednim.

[…]

(16) Ova Direktiva ne bi trebala obvezivati vjerovnika na potraživanje kamata za zakašnjelo plaćanje. U slučaju zakašnjelog plaćanja ova bi Direktiva trebala vjerovniku omogućiti da pribjegne zaračunavanju kamata za zakašnjelo plaćanje bez davanja prethodne obavijesti o neispunjenju obveze, ili druge slične obavijesti kojom se dužnika podsjeća na njegovu obvezu plaćanja.

(17) Dužnikovo plaćanje smatra se zakašnjelim, u smislu prava na kamatu na zakašnjelo plaćanje, ako vjerovnik na datum dospijeća ne raspolaže iznosom duga pod uvjetom da je ispunio svoje zakonske i ugovorne obveze.

(18) Računi su podloga za zahtjeve za plaćanje i važni su dokumenti u odvijanju transakcija za nabavu roba i usluga, između ostalog, radi određivanja rokova plaćanja. […]

(19) Pravedna naknada vjerovniku za troškove naplate pretrpljene zbog zakašnjelog plaćanja nužna je kako bi se suzbila zakašnjela plaćanja. Troškovi naplate također bi trebali uključivati naplatu administrativnih troškova i naknadu internih troškova pretrpljenih zbog zakašnjelog plaćanja, za koju ova Direktiva treba odrediti fiksan najniži iznos koji se može zbrajati s kamatom na zakašnjelo plaćanje. Naknada u obliku fiksnog iznosa za cilj

treba imati ograničavanje administrativnih i internih troškova vezanih uz naplatu. Naknada za troškove naplate treba biti određena ne dovodeći u pitanje nacionalne odredbe prema kojima nacionalni sud može dodijeliti naknadu vjerovniku za svu dodatnu štetu vezanu uz dužnikovo zakašnjelo plaćanje.

[…]

(28) Ova Direktiva trebala bi zabraniti zlouporabu slobode ugovaranja na štetu vjerovnika. […] Ova Direktiva ne bi trebala utjecati na nacionalne odredbe koje se tiču načina sklapanja ugovora, odnosno, koje uređuju valjanost ugovornih uvjeta nepravednih prema dužniku."

4 Člankom 1. te direktive, naslovljenim „Predmet i područje primjene", propisuje se:

„1. Cilj je ove Direktive suzbijanje zakašnjelih plaćanja u poslovnim transakcijama, da bi se osiguralo uredno funkcioniranje unutarnjeg tržišta i time potaknula konkurentnost poduzeća, posebno malih i srednjih [MSP].

2. Ova se Direktiva primjenjuje na sva plaćanja koja se izvršavaju kao naknada za poslovnu transakciju.

[…]"

5 U skladu s člankom 2. navedene direktive:

„U smislu ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

1. ‚poslovne transakcije' znači transakcije između poduzeća ili između poduzeća i javnih tijela koje vode do isporuke robe, odnosno pružanja usluga, uz naknadu;

[…]

4. ‚zakašnjelo plaćanje' znači plaćanje koje nije izvršeno unutar ugovornog ili zakonskog razdoblja plaćanja, pri čemu su zadovoljeni uvjeti utvrđeni u članku 3. stavku 1. odnosno članku 4. stavku 1.;

[…]"

6 Članak 3. te direktive, naslovljen „Transakcije između poduzeća", glasi:

„1. Države članice osiguravaju da u poslovnim transakcijama između poduzeća vjerovnik ima pravo na kamatu na zakašnjelo plaćanje bez potrebe izdavanja požurnice, ako su zadovoljeni sljedeći uvjeti:

(a) vjerovnik je ispunio svoje ugovorne i pravne obveze; i

(b) vjerovnik nije primio dospjeli iznos na vrijeme, osim ako dužnik nije odgovoran za kašnjenje.

[…]

3. Ako su uvjeti navedeni u stavku 1. zadovoljeni, države članice osiguravaju sljedeće:

(a) da vjerovnik ima pravo na kamatu na zakašnjelo plaćanje od dana nakon datuma plaćanja, odnosno, završetka razdoblja plaćanja utvrđenog u ugovoru;

[…]

5. Države članice osiguravaju da razdoblje plaćanja utvrđeno u ugovoru ne bude dulje od 60 kalendarskih dana, osim ako je što drugo izričito ugovoreno, te uz uvjet da to nije posebno nepravedno prema vjerovniku u smislu članka 7.”

7 Člankom 6. Direktive 2011/7, naslovljenim „Naknada za troškove naplate”, određuje se:

„1. Države članice osiguravaju da u slučajevima kad se zaračuna kamata na zakašnjelo plaćanje u poslovnim transakcijama u skladu s člankom 3. ili 4. vjerovnik ima pravo dobiti od dužnika fiksni iznos od najmanje 40 eura.

2. Države članice osiguravaju da fiksni iznos iz stavka 1. bude potraživan bez potrebe slanja požurnice, kao naknada za vjerovnikove vlastite troškove naplate.

3. Vjerovnik uz fiksni iznos naveden u stavku 1. ima i pravo od dužnika dobiti razumnu naknadu za sve troškove naplate koji prelaze taj fiksni iznos i pretrpljeni su zbog dužnikova zakašnjelog plaćanja. To može uključivati troškove koji su pretrpljeni zbog, između ostalog, savjetovanja s odvjetnikom ili angažiranja agencije za naplatu [potraživanja].”

8 Člankom 7. te direktive, naslovljenim „Nepravedni ugovorni uvjeti ili postupanja”, u stavku 1. navodi se:

„Države članice osiguravaju da ugovorni uvjet ili postupanje, vezani uz datum ili razdoblje plaćanja, kamatnu stopu na zakašnjelo plaćanje, odnosno, uz naknadu za troškove naplate, budu ili neizvršivi ili upotrijebljeni kao podloga za zahtjev za naknadu štete ako su posebno nepravedni prema vjerovniku.

Pri određivanju je li ugovorni uvjet ili postupanje posebno nepravedno prema vjerovniku u smislu prvog podstavka razmatraju se sve okolnosti slučaja, uključujući:

[…]

(c) pitanje ima li dužnik neki opravdan razlog odstupati […] od fiksnog iznosa iz članka 6. stavka 1.

[…]”

Poljsko pravo

9 Ustawa o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (Zakon o sprečavanju prekomjernih kašnjenja u poslovnim transakcijama) od 8. ožujka 2013. (Dz. U. iz 2013., pozicija 403.), u verziji koja se primjenjuje u glavnom postupku (Dz. U. iz 2022., pozicija 893.), kojim je Direktiva 2011/7 prenesena u poljski pravni poredak, u svojem članku 7. stavku 1. predviđa sljedeće:

„U poslovnim transakcijama, uz iznimku transakcija u okviru kojih je dužnik javno tijelo, vjerovnik ima pravo, bez slanja opomene, na zakonske kamate na zakašnjelo plaćanje u poslovnim transakcijama, osim ako stranke nisu ugovorile veće kamate, za razdoblje od dana dospijeća novčane tražbine do dana plaćanja, ako su ispunjeni sljedeći kumulativni uvjeti:

(1) vjerovnik je ispunio svoju činidbu;

(2) vjerovnik nije primio plaćanje u roku utvrđenom u ugovoru.”

10 Člankom 10. tog zakona određuje se:

„1. Počevši od dana od kojeg ima pravo na kamate iz članka 7. stavka 1. ili članka 8. stavka 1., vjerovnik ima pravo dobiti od dužnika, bez slanja opomene, naknadu za troškove naplate koja čini protuvrijednost iznosa:

(1) od 40 eura – kada novčana tražbina nije viša od 5000 poljskih zlota;

[…]

2. Osim iznosa iz stavka 1., vjerovnik ima pravo i na naknadu, u opravdanom iznosu, pretrpljenih troškova naplate koji prelaze navedeni iznos.”

Glavni postupak i prethodno pitanje

11 U kolovozu 2020. društvo Cydonia kupilo je prehrambene proizvode od društva PFK, jednog od svojih redovitih dobavljača, u okviru svoje djelatnosti ugostiteljstva. Račun koji je društvo PFK izdalo za tu kupnju iznosio je 4874,60 zlota (oko 1218,00 eura) te je trebao biti plaćen 3. rujna 2020. Društvo Cydonia platilo je taj račun 8. rujna 2020.

12 Društvo PFK 23. svibnja 2023. podnijelo je Sądu Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie (Općinski sud u Varšavi, Poljska), sudu koji je uputio zahtjev, tužbu kojom je zatražilo da se društvu Cydonia naloži da mu isplati fiksni iznos od 40 eura na temelju članka 6. stavka 1. Direktive 2011/7. Društvo PFK nije potraživalo zatezne kamate na iznos svoje tražbine, koja je, prema njegovom mišljenju, dospjela 4. rujna 2020.

13 Taj sud utvrđuje da su na dan izdavanja računa društva PFK i Cydonia tijekom četiri godine održavala stabilan poslovni odnos u okviru kojeg je roba isporučivana nekoliko puta tjedno i čije je plaćanje ponekad izvršeno s nekoliko dana zakašnjenja, pri čemu društvo PFK od društva Cydonia nije potraživalo zatezne kamate. Sud dodaje da prilikom prijenosa svih udjela u društvu

PFK u listopadu 2022. društvu Funds Get Support spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, sa sjedištem u Varšavi, nije utvrđen nikakav zaostatak u plaćanju društva Cydonia. Prema mišljenju navedenog suda, to društvo stjecatelj je, osim toga, financijski nepouzdano.

14 Taj sud smatra da društvo PFK postupa nepošteno zahtijevajući plaćanje minimalnog fiksnog iznosa nekoliko godina nakon prestanka svojeg poslovnog odnosa s društvom Cydonia, nakon što je društvo PFK preuzelo novo društvo. Pojašnjava da je društvo PFK protiv društva Cydonia podnijelo stotine drugih zahtjeva za plaćanje takvog iznosa, a da pritom nije potraživalo kamate na glavne tražbine, s jedinim ciljem stjecanja dodatne dobiti od bivšeg suugovaratelja s kojim nikada nije imao stvarne sporove u pogledu plaćanja.

15 U takvim se okolnostima sud koji je uputio zahtjev pita o posljedicama koje proizlaze iz sudske prakse Suda koja se odnosi na uvjete plaćanja minimalnog fiksnog iznosa predviđenog člankom 6. Direktive 2011/7. Taj sud smatra da ta sudska praksa može potaknuti vjerovnike da na očit način instrumentaliziraju odredbe tog članka i da se taj članak 6. ne može tumačiti tako da mu se protivi to da nacionalni sud odbije zahtjev za plaćanje fiksnog iznosa kada, iako je tužitelj dokazao kašnjenje u plaćanju, okolnosti u kojima je taj zahtjev podnesen otkrivaju da je nepravedan i protivan ciljevima koji se nastoje postići tom direktivom. Stoga bi nacionalni sud trebao ocijeniti takav zahtjev s obzirom na zlouporabu subjektivnog prava, uključujući pravo Unije.

16 Osim toga, sud koji je uputio zahtjev smatra da svaki zahtjev za plaćanje fiksnog iznosa treba biti popraćen zahtjevom za plaćanje odgovarajućih zateznih kamata i da bezuvjetno dodjeljivanje te naknade, uključujući u situacijama u kojima je kašnjenje u plaćanju zanemarivo, treba smatrati zlouporabom u okviru čvrsto uspostavljenog poslovnog odnosa.

17 U tim je okolnostima Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie (Općinski sud u Varšavi) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Treba li članak 6. stavak 1. [Direktive 2011/7] tumačiti na način da nacionalni sud može odbiti fiksni iznos naknade za troškove naplate kada okolnosti u kojima je nositelj prava zatražio njezino plaćanje upućuju na to da naknada koja se potražuje nije pravedna, a podnošenje zahtjeva za plaćanje naknade za troškove naplate protivi se ciljevima te direktive?”

Prethodno pitanje

18 Svojim jedinim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 6. stavak 1. Direktive 2011/7 tumačiti na način da mu se protivi to da sud države članice odbije vjerovnikov zahtjev za plaćanje minimalnog fiksnog iznosa predviđenog tom odredbom u okolnostima u kojima je taj vjerovnik svojim postupanjem povrijedio opće načelo prava prema kojem se pojedinci ne mogu pozivati na odredbe prava Unije u svrhu prijevare ili zlouporabe.

19 Uvodno valja istaknuti, s jedne strane, da sud koji je uputio zahtjev ne isključuje, s obzirom na okolnosti predmeta o kojem je riječ u glavnom postupku, da se društvo Cydonia nije nalazilo u situaciji zakašnjelog plaćanja u odnosu na društvo PFK u smislu članka 2. točke 4. Direktive 2011/7 tako da potonje ne bi imalo pravo zahtijevati plaćanje fiksnog iznosa od 40 eura koje je predviđeno člankom 6. stavkom 1. te direktive.

20 S druge strane, sud koji je uputio zahtjev ističe da je društvo PFK toleriralo povremena i neznatna kašnjenja u plaćanju društva Cydonia, smatrajući da je povoljnije odustati od naplate zateznih kamata kako bi zadržalo potonje društvo kao klijenta.

21 Stoga je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri je li tim postupanjem društvo PFK prešutno priznalo da društvo Cydonia nije „zakasnilo s plaćanjem” u smislu članka 2. točke 4. Direktive 2011/7 u trenutku u kojem je platilo račun o kojem je riječ u glavnom postupku ili je li se, tim postupanjem, društvo PFK odreklo prava koja ima na temelju članka 6. stavka 1. te direktive, s obzirom na to da je takvo odricanje u skladu s navedenom direktivom, pod uvjetom da je ono dano slobodno (vidjeti u tom smislu presudu od 16. veljače 2017. IOS Finance EFC, C-555/14, EU:C:2017:121, t. 33. i 34.).

22 S obzirom na navedeno, valja istaknuti da je cilj Direktive 2011/7, u skladu s njezinim člankom 1., a u vezi s njezinom uvodnom izjavom 28., suzbijanje zakašnjelih plaćanja u poslovnim transakcijama. Ta direktiva zabranjuje zlouporabu slobode ugovaranja na štetu vjerovnika, a da pritom ne „utječe na nacionalne odredbe koje se tiču načina sklapanja ugovora, odnosno, koje uređuju valjanost ugovornih uvjeta nepravednih prema dužniku”.

23 Pojam „zakašnjelo plaćanje” definiran je u članku 2. točki 4. navedene direktive kao plaćanje koje nije izvršeno unutar ugovornog ili zakonskog razdoblja plaćanja. Kao što to proizlazi iz uvodne izjave 18. te direktive, računi, koji su podloga za zahtjeve za plaćanje i koji su važni dokumenti u odvijanju poslovnih transakcija, imaju posebnu važnost za određivanje tih rokova plaćanja.

24 Budući da Direktiva 2011/7 obuhvaća, u skladu s njezinim člankom 1. stavkom 2., „sva plaćanja koja se izvršavaju kao naknada za poslovnu transakciju”, kako je definirano u njezinu članku 2. točki 1., pojam „zakašnjelo plaćanje”, primjenjuje se na sve poslovne transakcije razmatrane pojedinačno (vidjeti u tom smislu presudu od 11. srpnja 2024., Skarb Państwa (Kašnjenje u plaćanju koje nije značajno ili je tražbina mala), C-279/23, EU:C:2024:605, t. 23. i navedenu sudsku praksu).

25 Člankom 3. te direktive u njegovu stavku 1., u vezi s njezinim uvodnim izjavama 16. i 17., predviđa se da u poslovnim transakcijama između poduzeća vjerovnik koji je ispunio svoje obveze i koji nije primio dospjeli iznos na vrijeme ima pravo na kamatu na zakašnjelo plaćanje, bez potrebe izdavanja požurnice, osim ako dužnik nije odgovoran za to kašnjenje. Te kamate, kao i minimalni fiksni iznos, automatski dospijevaju po isteku razdoblja plaćanja u skladu s člankom 3. stavcima 3. i 5. navedene direktive, pod uvjetom da su ispunjeni uvjeti iz stavka 1. tog članka 3.

26 Člankom 6. stavkom 1. Direktive 2011/7, koji osobito upućuje na njezin članak 3., predviđa se da kad se zaračuna kamata na zakašnjelo plaćanje u poslovnim transakcijama, vjerovnik ima pravo dobiti od dužnika fiksni iznos od najmanje 40 eura na ime naknade za troškove naplate. U skladu sa stavkom 2. tog članka 6., taj fiksni iznos dospijeva bez potrebe slanja požurnice dužniku, kao naknada za vjerovnikove vlastite troškove naplate. Na temelju članka 6. stavka 3. te direktive vjerovnik ima pravo zahtijevati od dužnika, osim navedenog fiksnog iznosa, razumnu naknadu za sve druge troškove naplate koji prelaze taj fiksni iznos kao i troškove koji su nastali zbog savjetovanja s odvjetnikom ili angažiranja agencije za naplatu potraživanja.

27 Kao prvo, iz tekstualnog i kontekstualnog tumačenja članka 6. stavka 1. navedene direktive proizlazi da se minimalni fiksni iznos od 40 eura, vjerovniku koji je ispunio svoje obveze, duguje za svako plaćanje koje nije izvršeno po dospijeću kao naknada za poslovnu transakciju, u smislu

članka 2. točke 1. te direktive, bez obzira na iznos tražbine čije je plaćanje kasnilo ili trajanje tog kašnjenja (vidjeti u tom smislu presudu od 11. srpnja 2024. Skarb Państwa (Kašnjenje u plaćanju koje nije značajno ili je tražbina mala), C-279/23, EU:C:2024:605, t. 26.).

28 Kao drugo, to tumačenje potvrđuje svrha Direktive 2011/7. Naime, iz njezina članka 1. stavka 1., u vezi s njezinim uvodnim izjavama 12. i 19., proizlazi da ta direktiva ima za cilj ne samo odvraćanje od kašnjenja u plaćanju, sprečavajući da ona postanu financijski privlačna dužnicima zbog niskih kamatnih stopa zaračunatih u takvoj situaciji, odnosno njihova nepostojanja, nego i učinkovitu zaštitu vjerovnika od takvih kašnjenja (vidjeti u tom smislu presudu od 11. srpnja 2024. Skarb Państwa (Kašnjenje u plaćanju koje nije značajno ili je tražbina mala), C-279/23, EU:C:2024:605, t. 27.).

29 S tog gledišta, zanemarivost kašnjenja u plaćanju ne može opravdati oslobođenje dužnika, koji nije podmirio svoj dug po dospijeću plaćanja, minimalnog fiksnog iznosa ni smanjenje tog iznosa, koji se duguje na ime naknade troškova naplate za svako zakašnjelo plaćanje za koje je isključivo odgovoran dužnik. Tim bi se oslobođenjem ili smanjenjem oduzeo cijeli korisni učinak članku 6. Direktive 2011/7 čiji je cilj, ne samo to da se tim iznosima nadoknade „vjerovnikov[i] vlastit[i] troškov[i] naplate”, nego i odvraćanje od tih kašnjenja u plaćanju (vidjeti u tom smislu presude od 4. svibnja 2023., ALD Automotive, C-78/22, EU:C:2023:379, t. 28. i navedenu sudsku praksu i od 11. srpnja 2024. Skarb Państwa (Kašnjenje u plaćanju koje nije značajno ili je tražbina mala), C-279/23, EU:C:2024:605, t. 28.).

30 Nadalje, oslobođenje dužnika plaćanja minimalnog fiksnog iznosa od 40 eura, koje je predviđeno člankom 6. stavkom 1. te direktive, bilo bi jednako tomu da se dužniku odobri odstupanje od te odredbe čime bi ga se oslobodilo financijskog tereta koji proizlazi iz njegove obveze da, na ime svakog plaćanja nepodmirenog po dospijeću, plati takav iznos, pri čemu to odstupanje nije opravdano nikakvim „opravdanim razlogom” u smislu članka 7. stavka 1. drugog podstavka točke (c) navedene direktive (vidjeti u tom smislu presude od 4. svibnja 2023., ALD Automotive, C-78/22, EU:C:2023:379, t. 28. i od 11. srpnja 2024. Skarb Państwa (Kašnjenje u plaćanju koje nije značajno ili je tražbina mala), C-279/23, EU:C:2024:605, t. 28. i navedenu sudsku praksu).

31 U ovom slučaju sud koji je uputio zahtjev smatra da je, osim utvrđivanja dospijeća plaćanja od strane stranaka u glavnom postupku i postojanja dužnikova neispunjenja obveze, na njemu da ispita zahtjev za plaćanje fiksnog iznosa od 40 eura koji je društvo PFK podnijelo s obzirom na „zlouporabu subjektivnog prava, uključujući pravo Unije”, stoga što, prema njegovu mišljenju, društvo PFK nastoji instrumentalizirati odredbe Direktive 2011/7 isključivo s ciljem stjecanja dodatne dobiti od društva Cydonia, njegova dužnika.

32 Iz općeg načela prava Unije koje zabranjuje pojedincima pozivanje na odredbe tog prava u svrhu prijevare ili zlouporabe proizlazi da država članica mora uskratiti, čak i ako u nacionalnom pravu ne postoje odredbe kojima se takvo uskraćivanje predviđa, korištenje odredbama prava Unije kada se na njih osoba ne poziva kako bi ostvarila ciljeve tih odredaba, nego kako bi ostvarila neku pogodnost koja joj je dodijeljena pravom Unije iako su objektivni uvjeti koji se zahtijevaju za ostvarivanje tražene pogodnosti i koji su predviđeni pravom Unije samo formalno ispunjeni (presuda od 30. listopada 2025., Mercedes-Benz Bank i Volkswagen Bank, C-143/23, EU:C:2025:837, t. 78. i 80. i navedena sudska praksa).

33 Za dokazivanje zlouporabe potrebno je, s jedne strane, dokazati ukupnost objektivnih okolnosti iz kojih proizlazi da, unatoč formalnom poštovanju uvjeta predviđenih primjenjivim propisom Unije, nije ostvaren cilj predviđen njime i, s druge strane, dokazati subjektivni element koji se

ogleda u namjeri da se ostvari pogodnost koja proizlazi iz propisa Unije umjetnim stvaranjem uvjeta potrebnih za njezino ostvarenje (presuda od 30. listopada 2025., Mercedes-Benz Bank i Volkswagen Bank, C-143/23, EU:C:2025:837, t. 81. i navedena sudska praksa).

34 Iako je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri postoji li zlouporaba u sporovima koji su u tijeku pred njime, uzimajući u obzir sve činjenice i okolnosti slučaja, Sud ipak može pružiti tom sudu elemente tumačenja prava Unije koji mu mogu biti korisni u njegovoj ocjeni (vidjeti u tom smislu presudu od 30. listopada 2025., Mercedes-Benz Bank i Volkswagen Bank, C-143/23, EU:C:2025:837, t. 82.).

35 U ovom slučaju valja istaknuti, kao što je to učinila Komisija u svojim pisanim očitovanjima, da, s jedne strane, priznavanje prava u korist društva PFK na plaćanje fiksnog iznosa može pridonijeti ostvarenju ciljeva koji se nastoje postići člankom 6. stavkom 1. Direktive 2011/7, kako su navedeni u točki 28. ove presude, jer odvraća od kašnjenja u plaćanju, sprečava da ta kašnjenja budu financijski privlačna dužniku zbog niskih odnosno nepostojećih kamatnih stopa i osigurava što potpuniju naknadu troškova naplate koji su nastali vjerovniku. S druge strane, samo ostvarivanje prava predviđenog tom odredbom ne smije se smatrati umjetnim stvaranjem situacije u kojoj su uvjeti za ostvarivanje prava na naknadu štete samo formalno ispunjeni.

36 Usto, kao što to proizlazi iz uvodne izjave 16. te direktive, vjerovnik ima pravo zahtijevati fiksni iznos predviđen na temelju njezina članka 6. stavka 1., neovisno o bilo kakvom zahtjevu za plaćanje zateznih kamata.

37 Osim toga, nijedna odredba navedene direktive ne uvjetuje ostvarivanje tog prava poštovanjem određenog roka. U tom pogledu, Sud je već presudio da Direktiva 2011/7 ne uređuje uvjete pod kojima se potraživanja tog minimalnog fiksnog iznosa, ovisno o slučaju, mogu otpisati (vidjeti u tom smislu presudu od 18. prosinca 2025. E. (Prijeboj potraživanja), C-481/24, EU:C:2025:996, t. 34.).

38 Tako su postupovna pravila namijenjena zaštiti pravâ koja pojedinci uživaju na temelju prava Unije obuhvaćena unutarnjim pravnim poretkom svake države članice na temelju načela postupovne autonomije država članica, ali pod uvjetom da ona nisu nepovoljnija od onih koja uređuju slične situacije u unutarnjem pravu (načelo ekvivalentnosti) i da ne čine u praksi nemogućim ili pretjerano otežanim korištenje prava dodijeljenih pravnim poretkom Unije (načelo djelotvornosti) (vidjeti po analogiji presudu od 16. srpnja 2026. Bukla, C-26/25, EU:C:2026:593, t. 105. i navedenu sudsku praksu).

39 Osim toga, s obzirom na sudsku praksu navedenu u točkama 27. do 30. ove presude, ni navodna zanemarivost kašnjenja u plaćanju, ni podnošenje drugih zahtjeva za plaćanje fiksnog iznosa predviđenog člankom 6. stavkom 1. Direktive 2011/7 u sličnim okolnostima, ni činjenica da je poslovni odnos između društva PFK i društva Cydonia prestao prije nekoliko godina, ni stjecanje društva PFK od strane financijski nepouzdanog poduzeća, nisu sami po sebi dovoljni kako bi se potkrijepilo postojanje zlouporabe u smislu sudske prakse navedene u točkama 32. i 33. ove presude, koja može dovesti u pitanje vjerovnikovo pravo da za svako zakašnjelo plaćanje koje se može pripisati dužniku dobije minimalni fiksni iznos predviđen tom odredbom na ime naknade troškova naplate.

40 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na prethodno pitanje valja odgovoriti tako da članak 6. stavak 1. Direktive 2011/7 treba tumačiti na način da mu se ne protivi to da sud države članice odbije vjerovnikov zahtjev za plaćanje minimalnog fiksnog iznosa predviđenog tom odredbom u

okolnostima u kojima je taj vjerovnik svojim postupanjem povrijedio opće načelo prava prema kojem se pojedinci ne mogu pozivati na odredbe prava Unije u svrhu prijevare ili zlouporabe. Za dokazivanje zlouporabe potrebno je, s jedne strane, dokazati ukupnost objektivnih okolnosti iz kojih proizlazi da, unatoč formalnom poštovanju uvjeta predviđenih primjenjivim propisom Unije, nije ostvaren cilj predviđen njime i, s druge strane, dokazati subjektivni element koji se ogleda u namjeri da se ostvari pogodnost koja proizlazi iz navedenog propisa umjetnim stvaranjem uvjeta potrebnih za njezino ostvarenje.

Troškovi

41 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (treće vijeće) odlučuje:

Članak 6. stavak 1. Direktive 2011/7/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o borbi protiv kašnjenja u plaćanju u poslovnim transakcijama

treba tumačiti na način da mu se:

ne protivi to da sud države članice odbije vjerovnikov zahtjev za plaćanje minimalnog fiksnog iznosa predviđenog tom odredbom u okolnostima u kojima je taj vjerovnik svojim postupanjem povrijedio opće načelo prava prema kojem se pojedinci ne mogu pozivati na odredbe prava Unije u svrhu prijevare ili zlouporabe. Za dokazivanje zlouporabe potrebno je, s jedne strane, dokazati ukupnost objektivnih okolnosti iz kojih proizlazi da, unatoč formalnom poštovanju uvjeta predviđenih primjenjivim propisom Unije, nije ostvaren cilj predviđen njime i, s druge strane, dokazati subjektivni element koji se ogleda u namjeri da se ostvari pogodnost koja proizlazi iz navedenog propisa umjetnim stvaranjem uvjeta potrebnih za njezino ostvarenje.

Potpisi